T015 BD VI 202-Q5-P24 Sa Di Giữ Giới Tự Sát-Kinh Hiền Ngu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH HIEÀN NGU QUYEÅN 5

Phaåm 24: SA-DI GIÖÕ GIÔÙI TÖÏ SAÙT Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû nöôùc An-ñaø. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân aân caàn khen ngôïi ngöôøi trì giôùi, giöõ gìn giôùi caám, thaø boû thaân maïng chôù troïn ñôøi khoâng huûy phaïm chuùng. Taïi vì sao? Vì giôùi laø neàn taûng ban ñaàu nhaäp ñaïo, laø höôùng ñi tuyeät dieäu döùt heát laäu nghieäp, laø con ñöôøng baèng thaúng ñi ñeán Nieát-baøn an laïc. Neáu ngöôøi giöõ giôùi thanh tònh thì coâng ñöùc aáy voâ löôïng voâ bieân, thí nhö bieån lôùn saâu roäng voâ löôïng voâ bieân, giôùi cuõng nhö vaäy. Cuõng nhö bieån lôùn coù nhieàu loaøi chuùng sinh thuûy toäc to lôùn cö truù nhö: ruøa A-tu-la, caù Ma-kieät..., bieån giôùi cuõng nhö theá, cuõng coù nhieàu chuùng sinh lôùn Tam thöøa ôû trong ñaáy. Thí nhö bieån lôùn coù raát nhieàu caùc thöù cuûa baùu vaøng, baïc, löu ly..., bieån giôùi cuõng nhö theá, cuõng coù nhieàu cuûa baùu nhö thieän phaùp, boán phi thöôøng, ba möôi baûy trôï ñaïo, caùc thieàn tam-muoäi... Cuõng nhö bieån lôùn, kim cang laøm ñaùy, vaây quanh nuùi Kim cang coù boán con soâng lôùn, troâi chaûy vaøo trong ñoù maø noù vaãn khoâng theâm khoâng bôùt. Bieån giôùi cuõng nhö vaäy. Tyø-ni laøm ñaùy, laáy A-tyø-ñaøm laøm nuùi bao vaây, boán boä A-haøm nhö soâng chaûy vaøo trong ñoù maø vaãn thöôøng traïm nhieân khoâng theâm khoâng bôùt. Taïi vì sao chaûy vaøo maø vaãn khoâng theâm khoâng bôùt? Vì löûa döôùi A-tyø boác leân bieån lôùn laøm cho nöôùc bieån tieâu caïn neân khoâng ñaày, vì caùc soâng thöôøng chaûy vaøo cho neân nöôùc bieån khoâng bao giôø vôi. Bieån giôùi Phaät phaùp cuõng nhö theá. Khoâng phoùng daät neân khoâng taêng, ñaày ñuû coâng ñöùc neân khoâng giaûm. Vì theá neân bieát, ngöôøi hay trì giôùi coâng ñöùc raát nhieàu. Sau khi Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn, ôû nöôùc An-ñaø coù moät vò Tyø-kheo ngaøy ñi khaát thöïc moät buoåi, thích ôû nôi thanh vaéng, ñaày ñuû oai nghi. Tyø-kheo haønh haïnh khaát thöïc nhö theá, Ñöùc Phaät thöôøng khen ngôïi. Hoï khoâng hay ôû chung vôùi Taêng chuùng. Vì sao? Vì Tyø-kheo haønh haïnh khaát thöïc ít loøng duïc, tri tuùc, khoâng tích tröõ, hoï cöù thöù töï khaát thöïc hoaëc traûi toïa cuï ngoài beân veä ñöôøng ngaøy aên moät böõa, thaân maëc ba y, nhöõng haïnh nhö theá, ñaùng toân troïng trong haøng Tyø-kheo Taêng. Ham muoán nhieàu khoâng chaùn, tích tröõ cuûa caûi, tham caàu, keo kieät, taät ñoá aùi tröôùc, cho neân khoâng ñöôïc tieáng taêm vang xa. Coøn vò Tyø-kheo haønh haïnh khaát thöïc kia ñöùc haïnh thuaàn haäu hoaøn toaøn ñaày ñuû quaû Sa-moân Tam minh, Luïc thoâng, truï Baùt giaûi thoaùt, uy nghi ñónh ñaïc, tieáng khen vang doäi. Baáy giôø, ôû nöôùc An-ñaø coù moät vò Öu-baø-taéc, kính tin Tam baûo, thoï trì nguõ giôùi, khoâng saùt sinh, khoâng troäm caép, khoâng taø daâm, khoâng voïng ngöõ, khoâng uoáng röôïu, boá thí tu ñöùc, tieáng taêm vang khaép nöôùc, nguyeän troïn ñôøi cuùng döôøng vò Tyø-kheo haønh haïnh khaát thöïc ñoù. Phöôùc cuùng döôøng theo nhaân thoï quaû baùo, neáu thænh chuùng Taêng ñeán nhaø cuùng döôøng thì e ngaïi boû söï haønh ñaïo, vì treân

ñöôøng ñi phaûi chòu meät nhoïc bôûi noùng, laïnh, sau naøy coù höôûng ñöôïc quaû baùo toát, nhöng phaûi chòu meät nhoïc, phaûi ñi ra ngoaøi tìm caàu môùi coù theå ñöôïc. Coøn ñi ñeán chuøa cuùng döôøng sau naøy khi höôûng ñöôïc phöôùc baùo töï nhieân. Vò Öu-baø-taéc naøy loøng tin saâu daøy, laøm ñaày ñuû caùc thöù thöùc aên ngon thôm, sai ngöôøi mang ñeán taän nôi cuùng döôøng haøng ngaøy ñeàu nhö theá. Baäc Sa-moân coù boán haïng toát xaáu khoù nhaän bieát roõ raøng, gioáng nhö traùi Am-la soáng

hoaëc chín khoù maø bieát ñöôïc. Hoaëc coù Tyø-kheo oai nghi ñónh ñaïc böôùc ñi ung dung, theá maø nhìn kyõ laïi, beân trong ñaày ñuû tham duïc, saân nhueá, si meâ, phaù giôùi, phi phaùp, gioáng nhö traùi Am-la beân ngoaøi chín nhöng beân trong thì soáng. Hoaëc coù Tyø-kheo beà ngoaøi coi thoâ sô, traùi nghòch oai nghi maø beân trong ñaày ñuû ñöùc haïnh cuûa moät vò Sa-moân thieàn ñònh, trí tueä, cuõng nhö traùi Am-la beân trong chín maø beân ngoaøi soáng. Hoaëc coù Tyø-kheo oai nghi thoâ keäch, phaù giôùi taïo aùc, beân trong coù ñuû tham duïc, saân nhueá, si meâ, xan tham, taät ñoá cuõng nhö traùi Am-la trong ngoaøi ñeàu soáng. Hoaëc coù vò Tyø-kheo, uy nghi nghieâm chænh töï thoï trì giôùi thanh tònh beân trong ñaày ñuû ñöùc haïnh Sa-moân giôùi ñònh, tueä giaûi thoaùt, cuõng nhö traùi Am-la trong ngoaøi ñeàu chín. Vò Tyø-kheo haønh haïnh khaát thöïc kia, trong ngoaøi ñaày ñuû cuõng laïi nhö vaäy. Vì ñöùc haïnh ñaày ñuû neân ñöôïc moïi ngöôøi toân kính. Luùc baáy giôø, trong nöôùc aáy coù moät vò tröôûng giaû, kính tin Tam baûo sinh ñöôïc moät ñöùa con trai, oâng muoán cho con ñi xuaát gia, trong loøng töï suy nghó: “Neân tìm moät vò minh sö ñeå cho con nöông theo, vì leõ thaân caän baäc thieän tri thöùc thì taêng theâm phaùp laønh, gaàn guõi aùc tri thöùc thì khôûi leân phaùp aùc. Thí nhö tính gioù khoâng coù muøi nhöng thoåi ngang qua röøng Chieân-ñaøn hay röøng Chieâm-baëc tôùi, thì gioù seõ coù muøi höông vi dieäu thôm tho; neáu thoåi ngang qua phaån ueá, töû thi thì gioù aáy coù muøi hoâi thoái. Laïi nhö aùo saïch ñeå trong tuû coù höông thôm, khi laáy ra aùo seõ thôm tho, coøn neáu ñeå ôû nôi hoâi thoái, thì aùo cuõng bò hoâi thoái theo. Thaân gaàn baïn laønh thì vieäc laønh ngaøy caøng to lôùn, thaân gaàn baïn aùc thì vieäc aùc taêng tröôûng. Vì theá hoâm nay ta neân ñem ñöùa con naøy göûi cho baäc Toân giaû aáy, ñeå noù ñöôïc xuaát gia tu hoïc.” Nghó nhö theá xong, vò tröôûng giaû lieàn ñeán baïch vôùi vò Tyø-kheo aáy: –Toâi coù moät ñöùa con trai ñaây, nay muoán cho noù xuaát gia, ngöôõng mong Ñaïi ñöùc thöông xoùt thoï nhaän teá ñoä. Neáu khoâng theå nhaän, xin haõy traû noù trôû veà nhaø. Luùc baáy giôø vò Tyø-kheo aáy duøng ñaïo nhaõn quan saùt xem ngöôøi naøy xuaát gia coù theå trì giöõ tònh giôùi, taêng tröôûng Phaät phaùp, beøn nhaän ñöùa treû ñoä laøm Sa-di. Moät hoâm vò Öu-baø-taéc aáy coù moät ngöôøi cö só thaân thieän môøi oâng vaø caû nhaø vôï con, noâ tyø... ngaøy mai ñi xem traåy hoäi. Baáy giôø vò Öu-baø-taéc, saùng sôùm nghó raèng: “Hoâm nay phaûi ñi traåy hoäi ai ôû laïi giöõ nhaø, neáu ta duøng quyeàn löïc giöõ laïi moät ngöôøi, vieäc aáy thì ñöôïc roài, nhöng ta laïi phuï loøng oâng aáy (baïn oâng). Neáu coù ngöôøi naøo töï yù chòu ôû laïi nhaø thì ta ñi döï hoäi seõ töï nhaän rieâng.” Ñöùa con gaùi cuûa oâng lieàn thöa cha: –Thöa cha, theo yù con treû chæ ñi khi ñöôïc thích muoán, con xin ôû laïi giöõ nhaø. Ngöôøi

cha vui veû noùi: –Hay laém! Hay laém! Hoâm nay con ôû laïi giöõ nhaø cho cha vaø meï, vôùi con thì loøng ta khoâng coøn lo ngaïi maát maùt cuûa caûi nhaø cöûa nöõa. Luùc ñoù caû nhaø ñeàu nhaän lôøi môøi ra ñi. Ñöùa con gaùi beøn ñoùng chaët coång, ôû trong nhaø moät mình. Hoâm ñoù, vò Öu-baø-taéc boãng queân daâng côm cho vò Tyø-kheo, giôø ngoï ñaõ xeá boùng. Baáy giôø vò Toân giaû, taâm töï nghó: "Ngöôøi traàn tuïc baän nhieàu coâng vieäc, coù leõ hoï queân khoâng mang côm ñeán, hoâm nay ta coù theå sai ngöôøi ñeán laáy chaêng?" beøn baûo chuù Sa-di: –Con ñi ñeán nhaø vò Öu-baø-taéc laáy côm vaø phaûi giöõ gìn oai nghi, nhö lôøi Ñöùc Phaät daïy, vaøo thoân xoùm khaát thöïc, chôù sinh loøng tham tröôùc, thí nhö con ong huùt laáy maät hoa, chæ laáy vò maät cuûa hoa khoâng laøm toån haïi höông saéc. Hoâm nay, con cuõng phaûi nhö theá, ñeán nhaø ngöôøi ta laáy côm, thu nhieáp caùc caên, chôù sinh loøng tham saéc, thanh, höông, vò, xuùc. Neáu giöõ ñöôïc giôùi caám thì coù theå giöõ ñöôïc ñaïo. Nhö oâng Ñeà-baø-ñaït-ña, tuy tuïng kinh nhieàu vì taïo aùc huûy giôùi, phaûi chòu ñoïa ñòa nguïc A-tyø. Nhö oâng Cuø-ca-lôïi, phæ baùng phaù giôùi cuõng phaûi ñoïa ñòa nguïc. OÂng Chaâu-lôïi-baøn-ñaëc tuy tuïng moät baøi keä vì trì giôùi luaät maø chöùng quaû A-la-haùn. Laïi nöõa, giôùi töùc laø cöûa vaøo Nieát-baøn, laø nhaân höôûng thoï

khoaùi laïc. Thí nhö quy phaùp cuûa Baø-la-moân neáu thieát laäp tröôøng trai ba thaùng hoaëc boán thaùng, hoï thænh caùc vò Baø-la-moân cao minh trì giôùi phaïm haïnh, vì tuyeån choïn thænh môøi khoâng ñöôïc roäng raõi. Hoï ñeå phong bì trong baùt cuûa ngöôøi ñöôïc thænh, coù moät vò Baø-la- moân tuy hoïc cao nhöng tính tình khoâng thanh lieâm, vì tham muøi maät ngoït, lieám saïch maät trong phong bao. Ñeán ngaøy nhaäp hoäi xuaát trình phong bao môùi ñöôïc vaøo. Coù moät Phaïm chí, khoâng coù phong bao ñoùng daáu muoán ñi vaøo, moät ngöôøi trong ban toå chöùc hoûi: "Ngaøi coù phong bao khoâng?" Ñaùp: "Toâi coù nhöng ñaõ lieám heát maät roài." Nay con cuõng phaûi nhö theá, ñaõ khoâng ñöôïc vaøo hoäi traøng vì tham chuùt ít maät ngoït, maø phaûi ñeå maát ñi cô hoäi höôûng caùc thuù höông vò thôm ngon trong boán thaùng, cho ñeán duøng caùc thöù traân baûo khaùc. Con nay cuõng phaûi nhö vaäy, chôù tham vieäc nhoû maø phaù giôùi caám thanh tònh, ñeå maát ñi myõ vò nguõ duïc trong coõi trôøi, ngöôøi cho ñeán caùc phaùp voâ laäu, ba möôi baûy phaåm trôï ñaïo, Nieát-baøn an laïc, phaùp baûo voâ löôïng. Con chôù huûy phaù giôùi ba ñôøi chö Phaät, laøm oâ nhuïc Tam baûo, Cha meï, Sö tröôûng. Chuù Sa-di thoï giaùo, ñaûnh leã roài lui ra, ñi ñeán nhaø oâng Öu-baø-taéc kia, goõ cöûa. Coâ gaùi chaïy ra hoûi: –Ai goõ cöûa ñaáy? Coù vieäc gì? Ñaùp: –Toâi laø Sa-di, vaâng lôøi thaày ñeán ñaây laáy côm. Trong loøng coâ gaùi vui möøng, thaàm baûo: "Ta haèng mong öôùc, nay ñöôïc toaïi nguyeän", lieàn môû coång môøi vaøo. Laø moät ngöôøi con gaùi ñoan chính, dung maïo xinh ñeïp laï thöôøng, tuoåi vöøa möôøi saùu, loøng daâm duïc nhö löûa chaùy, ñöùng tröôùc maët chuù Sa-di, coâ laøm ra veû oõng eïo, laúng lô, loä töôùng daâm duïc. Chuù Sa-di thaáy theá, nghó: "Coâ gaùi naøy maéc chöùng beänh phong, beänh ñieân cuoàng chaêng? Hay laø muoán ñem loøng duïc voïng phaù huûy haïnh thanh tònh cuûa ta?" Chuù giöõ vöõng oai nghi, nhan saéc khoâng thay ñoåi. Luùc baáy giôø coâ gaùi cuùi naêm voùc saùt ñaát thöa vôùi chuù Sa-di: –Em luoân

öôùc nguyeän töø laâu ñöôïc gaëp ngaøi ñeå baøy toû taâm söï, nhöng chöa gaëp luùc naøo vaéng veû, em nghó coù leõ ngaøi cuõng coù taâm thöông em, trong nhaø cuûa em ñaây coù nhieàu vaøng baïc chaâu baùu ñaày kho, cuõng gioáng nhö baûo taøng cuûa Tyø-sa-moân Thieân cung nhöng chöa coù ngöôøi laøm chuû, ngaøi haõy chìu yù laøm chuû nhaø em. Em seõ laøm ngöôøi vôï hieàn, toân kính, haàu haï, xin ñöøng töø choái, ñeå maõn nguyeän loøng mong öôùc cuûa em. Chuù Sa-di thaàm nghó: "Ta coù toäi gì, gaëp phaûi aùc duyeân naøy. Hoâm nay ta thaø xaû boû thaân maïng khoâng theå phaù huûy giôùi caám cuûa chö Phaät ba ñôøi cheá ra. Ngaøy xöa coù vò Tyø-kheo ñeán nhaø daâm nöõ, bò cöôõng böùc haønh duïc thaø nhaûy vaøo haàm löûa, quyeát khoâng phaïm giôùi. Laïi coù caùc Tyø-kheo bò cöôùp laáy coû troùi buoäc, chòu ñöïng gioù thoåi, naéng noùng, coân truøng huùt caén, vì giöõ giôùi khoâng daùm vöùt coû maø ñi. Nhö con ngoãng nuoát xaâu chuoãi ngoïc, vò Tyø-kheo duø troâng thaáy do vì giöõ giôùi chòu söï ñaùnh ñaäp khoâng noùi. Nhö thuyeàn bò vôõ ngoaøi bieån, vò Tyø-kheo haï toïa, do vì giöõ giôùi, ñöa taám vaùn cho vò Thöôïng toïa, coøn mình chòu cheát chìm nôi bieån caû. Nhöõng ngöôøi nhö theá, rieâng laø ñeä töû Phaät coù theå giöõ ñöôïc giôùi caám, chaúng leõ ta khoâng phaûi laø ñeä töû Phaät khoâng theå giöõ giôùi ñöôïc ö? Ñöùc Theá Toân Nhö Lai rieâng laø thaày cuûa hoï, khoâng phaûi thaày cuûa ta sao? Nhö boâng Chieâm-baëc cuøng vôùi meø eùp chung thaønh daàu muøi hoa hoâi thì daàu meø cuõng hoâi. Ngaøy nay ta ñaõ gaëp ñöôïc baäc Thieän tri thöùc, coù leõ naøo taïo phaùp aùc, thaø boû thaân maïng troïn ñôøi khoâng phaù giôùi laøm oâ nhuïc Phaät, Phaùp, Taêng, Phuï maãu, Sö tröôûng." Laïi suy nghó: "Neáu nhö ta boãng vuït chaïy troán, loøng duïc cuûa coâ gaùi ñang höøng höïc. Khoâng caàn hoå theïn chaïy theo níu keùo vaø phæ baùng ta, ngöôøi laï ngoaøi ñöôøng troâng thaáy aét khoâng traùnh khoûi oâ nhuïc, ta nay quyeát ñònh neân xaû boû thaân

maïng taïi ñaây." Vò Sa-di beøn duøng phöông tieän noùi: –Ñoùng cöûa nhaø laïi, toâi vaøo phoøng roài haõy laøm ñieàu gì caàn laøm. Luùc ñoù coâ gaùi lieàn ñi ñoùng cöûa coång. Chuù Sa-di vaøo phoøng, gaøi kín choát cöûa, laïi ñöôïc moät con dao, loøng thaàm vui möøng, côûi y phuïc vaét treân giaù, quyø thaúng chaép tay höôùng veà thaønh Caâu-thi-na nôi Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn, töï theä nguyeän raèng: "Con nay khoâng boû Phaät, Phaùp, Taêng, khoâng boû Hoøa thöôïng A-xaø-leâ, cuõng khoâng boû giôùi, chính vì trì giôùi, xaû boû thaân maïng naøy, nguyeän ñôøi sau sinh ra ñöôïc xuaát gia hoïc ñaïo, tònh tu phaïm haïnh, döùt saïch laäu nghieäp, thaønh ñaïo Boà-ñeà." Nguyeän xong, vò Sa-di lieàn caét coå cheát, maùu chaûy ra leânh laùng dính ñaày thaân theå. Baáy giôø coâ gaùi caûm thaáy kyø quaùi vì chôø laâu quaù beøn ñeán ñaåy cöûa xem, thaáy cöûa phoøng khoâng môû, goïi cuõng khoâng ñaùp lôøi, beøn tìm caùch xoâ cöûa xoâng vaøo. Thaáy chuù Sa-di ñaõ cheát, coâ thaát saéc, loøng duïc tan bieán, xaáu hoå lo buoàn, töï böùt caøo ñaàu toùc, caøo raùch maët muõi, naèm laên loän treân maët ñaát dính ñaày buïi baëm, ñau ñôùn khoùc loùc, meâ meät ngaát ñi. Cha coâ gaùi xem hoäi trôû veà, goõ cöûa goïi con gaùi. Nghe ñöùa con gaùi laëng thinh khoâng traû lôøi, ngöôøi cha caûm thaáy kyø laï, sai ngöôøi leo vaøo trong môû coång. Vaøo nhaø troâng thaáy ñöùa con gaùi nhö theá, lieàn hoûi raèng:

–Con laøm sao theá? Coù ngöôøi naøo xaâm phaïm laøm oâ nhuïc con chaêng? Ngöôøi con gaùi laëng thinh khoâng ñaùp, taâm töï suy nghó: “Hoâm nay neáu mình noùi thaät thì raát laø hoå theïn, coøn neáu noùi chuù Sa-di huûy nhuïc mình thì laø phæ baùng ngöôøi löông thieän, seõ phaûi ñoïa ñòa nguïc, chòu toäi raát naëng, khoå sôû voâ cuøng.” Nghó theá, coâ lieàn noùi thaät söï tình: –Con giöõ nhaø moät mình, coù chuù Sa-di ñeán laáy côm chay veà daâng thaày, loøng daâm duïc cuûa con khôûi leân quaù maïnh, neân ñaõ quaáy nhieãu Sa-di, baét theo yù muoán cuûa con. Vì chuù giöõ giôùi, taâm khoâng thay ñoåi, giaû vôø vaøo phoøng roài töï xaû boû thaân maïng. Do con nhô baån, muoán laøm haïi haïnh thanh tònh cuûa ngöôøi, söï vieäc nhö vaäy, cho neân con khoâng vui. Ngöôøi cha nghe con gaùi noùi nhö vaäy trong loøng cuõng khoâng kinh sôï gì. Taïi vì sao? Vì oâng bieát vieäc aáy laø do nghieäp baùo khieán nhö theá, lieàn baûo vôùi con gaùi: –Taát caû caùc phaùp ñeàu laø voâ thöôøng, con chôù neân lo buoàn. OÂng lieàn böôùc vaøo trong phoøng troâng thaáy thi haøi chuù Sa-di maùu chaûy dính ñoû, voäi vaøng quyø xuoáng ñaûnh leã khen ngôïi: –Laønh thay! Ngöôøi hoä trì giôùi cuûa Phaät, maø coù theå xaû boû thaân maïng. Luùc baáy giôø, theo quoác phaùp nöôùc aáy, neáu coù Sa-moân hoaëc baïch y cheát taïi nhaø thì phaûi noäp phaït moät ngaøn quan tieàn vaøng. Baáy giôø vò Öu-baø-taéc mang moät ngaøn quan tieàn vaøng ñaët treân maâm ñoàng ñem ñeán cung vua, taâu vôùi nhaø vua: –Haï thaàn coù toäi ñaùng traùch neân vaøo cung thöa cuøng beä haï. Xin beä haï thoï nhaän tieàn vaøng naøy. Nhaø vua noùi: –Khanh soáng trong nöôùc ta, kính tin Tam baûo, trung cang lieâm chính, giöõ ñaïo, lôøi noùi vieäc laøm khoâng traùi nghòch nhau, chæ coù moät mình khanh nhö vaäy, hoâm nay sao coù loãi gì maø ñi noäp phaït? Baáy giôø vò Öu-baø-taéc trình baøy ñaày ñuû duyeân söï nhö treân vaø töï cheâ traùch ñöùa con gaùi cuûa mình, khen ngôïi coâng ñöùc trì giôùi cuûa chuù Sa-di. Nhaø vua nghe heát söï tình, trong loøng raát kinh sôï, nieàm tin caøng taêng theâm maïnh maø baûo vò Öu-baø-taéc: –Chuù Sa-di hoä giôùi, töï boû thaân maïng, khanh khoâng coù loãi chi caû, khoâng phaûi noäp phaït, haõy mang tieàn veà nhaø. Nay ta muoán ñích thaân ñeán nhaø khanh ñeå cuùng döôøng chuù Sa-di.

Vua lieàn ñaùnh troáng vaøng, ra leänh moïi ngöôøi trong nöôùc cuøng nhau ñi ñeán nhaø ñoù. Ñöùc vua töï vaøo trong nhaø, thaáy thi haøi Sa-di ñoû nhö goã chieân-ñaøn, quyø xuoáng ñaûnh leã, khen ngôïi coâng ñöùc chuù, roài duøng caùc thöù baùu, trang hoaøng moät coã xe cao chôû thi haøi Sa- di ñeán nôi ñaát baèng phaúng, chaát nhieàu caùc thöù goã thôm ñeå hoûa thieâu cuùng döôøng. Vua truyeàn trang ñieåm cho ngöôøi con gaùi aáy ñeïp ñeõ nhaát treân ñôøi vaø cho ñöùng ôû treân ñaøi cao ñeå moïi ngöôøi caùc nôi ñeàu troâng thaáy vaø noùi vôùi daân chuùng: –Ngöôøi con gaùi ñeïp naøy, nhan saéc töôi nhö aùnh söông muøa xuaân nhö theá, laø ngöôøi chöa lìa boû heát duïc voïng, thì ai maø khoâng coù loøng say ñaém. Theá maø chuù Sa-di ñaây, duø chöa ñaéc ñaïo ñaõ ñem thaân sinh töû, hoä giôùi boû maïng, thaät laø vieäc hy höõu nhaát treân theá gian naøy! Nhaø vua lieàn sai ngöôøi ñeán thænh thaày cuûa chuù Sa-di vì quaàn chuùng roäng thuyeát phaùp vi dieäu. Luùc baáy giôø, taát caû moïi ngöôøi ñeán tham döï nghe thaáy söï vieäc nhö theá, coù ngöôøi xin ñöôïc xuaát gia trì giöõ tònh giôùi, coù ngöôøi caàu phaùt taâm Voâ thöôïng Boà-ñeà, khoâng ai

chaúng vui möøng ñaûnh leã vaâng lôøi. Phaåm 25: TRÖÔÛNG GIAÛ KHOÂNG MAÉT, TAI, LÖÔÕI Toâi nghe nhö theá naøy: Luùc baáy giôø Ñöùc Phaät ôû taïi tinh xaù Kyø-ñaø, thuoäc nöôùc Xaù-veä thuyeát phaùp cho chö ñaïi chuùng Tyø-kheo. Luùc aáy, ôû trong nöôùc coù moät vò tröôûng giaû giaøu coù voâ löôïng, vaøng baïc baûy baùu, voi ngöïa traâu deâ, noâ tyø nhaân daân, kho laãm ñaày aép, nhöng khoâng coù moät ñöùa con trai, chæ haï sinh ñöôïc naêm ñöùa con gaùi töôùng maïo ñoan chaùnh, thoâng minh trí tueä. Ñang luùc vôï vò mang thai thì vò tröôûng giaû qua ñôøi. Theo quoác phaùp thôøi ñoù, neáu ngöôøi choàng cheát, nhaø khoâng coù con trai, thì taát caû taøi saûn vaät chaát ñeàu thuoäc veà nhaø nöôùc. Vua sai ñaïi thaàn ghi cheùp taøi saûn aáy ñeå xung vaøo cöûa quan. Ñöùa con gaùi cuûa vò tröôûng giaû thaàm nghó: “Meï ta ñang mang thai chöa bieát ñöôïc laø trai hay gaùi, neáu laø con gaùi thì taøi saûn neân thuoäc veà nhaø nöôùc, coøn neáu thai aáy laø con trai thì noù laø chuû taøi saûn naøy.” Nghó nhö theá roài, coâ beøn ñi ñeán taâu vôùi ñöùc vua: –Cha con vöøa môùi qua ñôøi, vì khoâng coù con trai neân taøi saûn xung vaøo nhaø nöôùc, nhöng nay meï con ñang mang thai, xin cho chôø ñôïi moät thôøi gian ñeå meï con sinh nôû. Neáu laø con gaùi, luùc ñoù ñem taøi saûn cho nhaø nöôùc cuõng khoâng muoän gì; neáu nhö sinh ñöôïc con trai thì noù laø chuû taøi saûn aáy. Thôøi baáy giôø vua Ba-tö-naëc laø ngöôøi chaáp phaùp ngay thaúng lieàn nhaän lôøi taâu cuûa coâ gaùi. Ngöôøi meï khoâng bao laâu ñeán ngaøy khai hoa nôû nhuïy, sinh ñöôïc moät ñöùa con trai thaân theå ñaàn ñoän, laïi khoâng coù tai, maét, coù mieäng maø khoâng coù löôõi, khoâng coù chaân tay, nhöng coù nam caên beøn ñaët teân laø Man-tö-tyø-leâ. Luùc ñoù coâ con gaùi lôùn ñem heát moïi vieäc trình baøy cho ñöùc vua. Vua nghe xong ngaãm nghó: “Duø noù khoâng coù maét, tai, löôõi, chaân tay... nhöng noù laø con trai coù quyeàn ñöôïc laøm chuû taøi saûn”, lieàn baûo ngöôøi con gaùi: Taøi saûn aáy thuoäc veà ngöôøi con trai, traãm seõ khoâng thu bieân. Baáy giôø ngöôøi con gaùi lôùn boû ñi ñeán nhaø ngöôøi khaùc laøm caùc coâng vieäc haàu haï phu chuû, cung kính khieâm toán; naøo laø queùt doïn giöôøng meàn, lo vieäc aên uoáng, ñoùn ñöa chaøo hoûi, gioáng nhö laø vieäc noâ tyø cuûa caùc nhaø giaøu vaäy. Coù vò tröôûng giaû gaàn ñoù troâng thaáy coâ ñi giuùp vieäc nhö theá ngaïc nhieân hoûi: –Ñaïo vôï choàng moïi nhaø ñeàu coù, taïi sao con ñi laøm coâng vieäc nhö vaäy?

Ngöôøi con gaùi noùi: –Cha con cheát roài, gia taøi voâ löôïng, duø coù naêm chò em gaùi cuõng phaûi xung vaøo nhaø nöôùc, may sao meï con vöøa sinh ñöôïc moät ñöùa con trai, khoâng coù maét, tai, löôõi vaø chaân tay, nhöng coù nam caên neân ñöôïc laøm chuû taøi saûn. Söï vieäc nhö theá, duø coù caùc con gaùi cuõng khoâng baèng moät ñöùa con trai, cho neân con ñau buoàn maø ñi laøm theá. Vò tröôûng giaû nghe roài caûm thaáy söï vieäc kyø laï nhö vaäy, beøn cuøng ñöùa con gaùi lôùn ñeán choã Ñöùc Phaät baïch: –Baïch Ñöùc Theá Toân, con trai cuûa vò tröôûng giaû kia vì nhaân duyeân gì sinh ra khoâng maét, tai, löôõi vaø chaân tay, theá maø sinh ñöôïc vaøo nhaø giaøu coù laøm chuû ñöôïc gia taøi. Ñöùc Phaät baûo vò tröôûng giaû: –OÂng hoûi raát hay. Haõy laéng nghe vaø kheùo suy nghó, Ta seõ vì oâng maø noùi. Vò tröôûng giaû noùi: –Vaâng, con xin vui thích laéng nghe. Ñöùc Phaät noùi: –Naøy tröôûng giaû, ôû ñôøi quaù khöù coù hai anh em con cuûa vò ñaïi tröôûng giaû; ngöôøi

anh teân Ñaøn-nhaõ-theá-chaát, ngöôøi em teân Thi-la-theá-chaát. Ngöôøi anh taùnh tình trung tín thaønh thaät, thöôøng thích laøm haïnh boá thí, giuùp ñôõ keû ngheøo thieáu, vì theá ngöôøi trong nöôùc ñeàu kính neå toân troïng. Nhaø vua boå nhaäm oâng laøm chöùc Quoác bình söï ñeå xöû ñoaùn vieäc tranh tuïng, moïi vieäc aáy ñeàu do oâng phaùn quyeát. Theo quoác phaùp thôøi baáy giôø: vay, möôïn, laáy, cho... khoâng caàn phaûi vieát ñôn, chæ caàn ñeán quan Bình söï Ñaøn-nhaõ-theá-chaát xaùc nhaän laø ñuû roài. Luùc baáy giôø coù moät ngöôøi laùi buoân muoán ñi bieån, ñeán nhaø oâng Thi-la-theá-chaát vay moät soá tieàn ñeå caàn ñi buoân baùn. Baáy giôø vò tröôûng giaû em chæ coù moät ñöùa con trai tuoåi haõy coøn nhoû, oâng daãn ñöùa con vaø ñem tieàn baïc ñeán choã quan Bình söï thöa: –Thöa anh, ngöôøi laùi buoân naøy vay em moät soá tieàn ra bieån buoân baùn trôû veà seõ traû laïi. Xin anh chöùng nhaän cho. Neáu lôõ khoâng may maø cheát thì anh xaùc minh cho con em ñöôïc nhaän thay. Quan Bình söï nhaän lôøi, vò tröôûng giaû em khoâng bao laâu maïng chung. Baáy giôø ngöôøi laùi buoân ñi thuyeàn vaøo bieån gaëp traän baõo gioâng soùng voã vôõ thuyeàn maát heát taát caû, nhöng may thay ngöôøi laùi buoân vôù taám vaùn ñöôïc troâi giaït vaøo bôø an toaøn trôû veà nöôùc nhaø. Baáy giôø ñöùa con vò tröôûng giaû nghe tin oâng bò ñaém thuyeàn thoaùt cheát trôû veà tay khoâng neân khoâng ñoøi nôï. OÂng laùi buoân töï nghó: “Laàn naøy ñi buoân thaát baïi caàn phaûi vay möôïn ñeå ñi nöõa.” Baáy giôø coù moät laùi buoân khaùc cho anh vay moät soá tieàn neân anh tieáp tuïc ñi ra bieån nöõa, laàn naøy ñöôïc nhieàu chaâu baùu an oån trôû veà, taâm töï nghó raèng: “Ñöùa con cuûa vò tröôûng giaû kia, laàn tröôùc duø troâng thaáy ta nhöng khoâng ñoøi nôï, khi ta möôïn tieàn caäu ta haõy coøn nhoû hoaëc coù theå caäu ta khoâng nhôù, hay laø thaáy ta luùc tröôùc thua loã khoù khaên neân khoâng ñoøi nôï chaêng? Nay ta neân thöû caäu aáy.” Vò aáy lieàn côõi ngöïa toát trang söùc caùc thöù chaâu baùu, y baùu ñi vaøo chôï. Ngöôøi con tröôûng giaû troâng thaáy vò aáy côõi ngöïa maëc y phuïc ñeïp nhö theá trong loøng thaàm nghó: “Ngöôøi naøy ñi buoân trôû veà döôøng nhö phaùt taøi neân ñeán ñoøi nôï thöû.” Anh lieàn ñeán noùi: –OÂng vay nôï cuûa cha toâi, hoâm nay coù theå traû ñöôïc chöa? Ñaùp: –Coù theå! Luùc baáy giôø ngöôøi laùi buoân suy nghó: “Ta vay möôïn moät soá tieàn lôùn laâu ngaøy choàng chaát laõi, coù traû nôï khoâng bieát bao giôø môùi xong, neân tính moät keá saùch môùi ñöôïc.”

OÂng ta lieàn caàm moät vieân ngoïc quyù ñi ñeán gaëp vôï quan Bình söï thöa: –Thöa phu nhaân, toâi voán coù vay oâng Thi-la-theá-chaát moät ít tieàn, baây giôø con oâng ta ñoøi toâi phaûi traû. Hoâm nay toâi ñem ñeán moät vieân ngoïc quyù, giaù trò möôøi vaïn neáu baø noùi vôùi quan Bình söï laøm nhaân chöùng cho toâi ñaéc kieän, thì vieân ngoïc naøy thuoäc veà baø. Baø vôï quan Bình söï noùi: –OÂng tröôûng giaû nhaø toâi thaønh tín, trung tröïc, aét khoâng chòu vieäc nhö vaäy ñaâu, ñeå toâi noùi thöû xem. Baø lieàn nhaän vieân ngoïc aáy. Quan Bình söï ñeán toái veà nhaø, baø ñem chuyeän ñoù thöa, tröôûng giaû noùi: –Laøm sao coù vieäc ñoù, vì toâi trung tín chaúng noùi doái neân ñöùc vua môùi cöû toâi laøm chöùc Quoác bình söï, neáu moät lôøi noùi doái thì söï vieäc naøy khoâng theå laøm ñöôïc. Ngaøy mai, oâng laùi buoân ñeán, baø phaûi traû laïi vieân ngoïc ñoù. Baáy giôø ngöôøi laùi buoân ñöa theâm

moät vieân ngoïc nöõa giaù trò hai möôi vaïn vaø thöa raèng: –Xin baø giuùp ñôõ! Ñaây laø vieäc nhoû, chæ noùi moät lôøi maø ñöôïc ba möôi vaïn, neáu caäu ta thaéng kieän, duø laø chaùu ruoät cuûa oâng, baø cuõng khoâng coù ñöôïc moät ñoàng, söï vieäc naøy ñaõ roõ raøng nhö vaäy roài. Baáy giôø ngöôøi ñaøn baø naøy ham thích chaâu baùu, lieàn nhaän noù. Ñeán toái, baø thöa vôùi choàng nhö söï vieäc hoâm qua, neáu söï vieäc xong xuoâi thì moïi vieäc ñeàu nhö yù. Vò tröôûng giaû noùi: –Döùt khoaùt khoâng coù lyù nhö vaäy, toâi laø moät ngöôøi ñaùng tin, ñöôïc laøm quan Bình söï neáu noùi doái thì ñôøi naøy moïi ngöôøi khoâng tin toâi, ñôøi sau phaûi thoï ñau khoå voâ löôïng kieáp. Luùc baáy giôø, tröôûng giaû coù moät ñöùa con trai chöa bieát ñi. Baø vôï oâng khoùc loùc noùi: –Toâi vôùi oâng keát nghóa vôï choàng, neáu coù vieäc cuøng cheát cuõng khoâng traùi nhau, huoáng ñaây laø moät vieäc nhoû, toâi heát lôøi thaúng thaén noùi vôùi oâng maø oâng khoâng chòu nghe theo thì toâi coøn soáng laøm chi nöõa. Neáu oâng khoâng giuùp toâi vieäc naøy thì tröôùc tieân toâi seõ gieát ñöùa con, roài sau ñoù toâi töï saùt. Vò tröôûng giaû nghe nhö theá, cuõng thí nhö ngöôøi nuoát vaøo khoâng ñöôïc maø oùi ra cuõng khoâng xong, thaàm nghó: “Ta chæ coù moät ñöùa con trai, neáu noù cheát thì gia taøi giao phoù cho ai, coøn neáu nghe theo lôøi baø aáy thì seõ khoâng ñöôïc ngöôøi ñôøi tín duïng, töông lai phaûi thoï voâ löôïng khoå naõo.” Böùt röùt maõi khoâng thoâi, ñaønh phaûi chìu theo baø vôï. Vôï oâng vui möøng noùi vôùi ngöôøi laùi buoân: –Tröôûng giaû ñaõ nhaän lôøi! Ngöôøi laùi buoân nghe roài vui veû hôùn hôû veà nhaø, trang söùc moät thôùt voi lôùn, treo caùc thöù chaâu baùu, maëc y baùu lôùn, côõi voi vaøo chôï. Ngöôøi con cuûa vò tröôûng giaû thaáy vaäy loøng thaàm vui möøng noùi: “Ngöôøi ñoù nay aét ñaõ giaøu neân côõi voi maëc phuïc söùc nhö theá, hoâm nay ta ñöôïc traû laïi tieàn roài”, beøn ñi ñeán noùi: –Taát-baït, oâng neân bieát, tröôùc kia oâng vay tieàn cha toâi, nay neân hoaøn traû laïi cho toâi. Ngöôøi laùi buoân kinh ngaïc noùi: –Toâi ñaâu coù nhôù vay tieàn luùc naøo caû, neáu coù vay phaûi coù ai laøm ngöôøi chöùng kieán chöù? Ngöôøi con tröôûng giaû noùi: –Ngaøy ñoù, thaùng ñoù, cha toâi vaø toâi cho oâng möôïn tieàn, quan Bình söï seõ vì toâi laøm ngöôøi chöùng kieán, duyeân côù gì maø oâng noùi khoâng coù? Ngöôøi laùi buoân noùi:

–Toâi nay khoâng nhôù, giaû söû vieäc naøy coù thaät, thì phaûi hoaøn traû laïi, nhöng cuõng phaûi cuøng nhau ñeán chôø quan Bình söï laøm chöùng. Ngöôøi con tröôûng giaû noùi: –Ngaøy tröôùc ngöôøi naøy gaàn guõi cha con vay moät soá tieàn nhö theá, baùc ñaõ laøm nhaân chöùng, con cuõng troâng thaáy, söï vieäc coù ñuùng nhö vaäy khoâng? Ñaùp: –Khoâng bieát. Ngöôøi chaùu kinh ngaïc noùi: –Baây giôø baùc phaùn xeùt laø khoâng nghe thaáy, khoâng coù lôøi noùi ñoù, söï vieäc aáy baùc khoâng coù duøng tay chæ vaøo soá baïc chaêng? Ñaùp: –Khoâng! Ngöôøi chaùu noåi giaän noùi: –Baùc laø ngöôøi trung löông, nhaø vua môùi cöû baùc laøm quan Bình söï quoác, moïi ngöôøi ñeàu tín duïng. Toâi laø chaùu ruoät maø baùc xöû phi phaùp nhö theá, huoáng nöõa laø ngöôøi ngoaøi, baùc xöû oan uoång bieát chöøng naøo! Vieäc naøy hö thaät, ngöôøi ñôøi sau seõ bieát. Noùi ñeán ñaây, Ñöùc Phaät baûo vò tröôûng giaû: –Quan Bình söï tröôûng giaû thuôû xöa nay chính laø Man-tö-tyø-leâ khoâng maét tai (hoãn ñoän) ngoác ngheách nhö vaäy. Bôûi moät lôøi noùi doái neân ñoïa ñòa nguïc, thoï

nhieàu khoå ñoäc, ra khoûi ñòa nguïc trong naêm traêm kieáp chòu mang thaân hình ngoác ngheách nhö vaäy. Do ngaøy tröôùc cuõng hay laøm vieäc boá thí, neân thöôøng sinh vaøo nhaø giaøu coù, laøm chuû taøi saûn quaû baùo laønh döõ, duø cho bao laâu kieáp cuõng khoâng phai ñöôïc. Vì theá caùc vò caàn neân tinh taán giöõ gìn thaân, khaåu, yù, ñöøng taïo nghieäp aùc. Luùc baáy giôø ñaïi chuùng nghe Ñöùc Phaät thuyeát xong, coù ngöôøi chöùng ñöôïc Sô quaû ñeán Töù quaû, coù ngöôøi phaùt taâm Voâ thöôïng Boà-ñeà, khoâng ai maø chaúng vui möøng ñaûnh leã Ñöùc Phaät vaâng lôøi.

Phaåm 26: HAI VÔÏ CHOÀNG NGHEØO THÍ VAÛI ÑÖÔÏC HIEÄN BAÙO Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi tinh xaù Kyø hoaøn, vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, cuøng vôùi chuùng ñaïi Tyø-kheo vaây quanh nghe Phaät thuyeát phaùp. Luùc baáy giôø, trong nöôùc coù moät vò tröôûng giaû. Vôï oâng mang thai sinh moät ñöùa con gaùi dung maïo ñoan chính, saéc ñeïp laï thöôøng. Khi sinh ra, ñaõ coù moät mieáng luïa traéng quaán quanh thaân mình. Cha meï thaáy theá beøn môøi thaày ñeán boùi töôùng. Thaày töôùng noùi: –Raát toát, coù phöôùc ñöùc raát lôùn. Nhaân ñoù ñaët teân ñöùc beù laø Thuùc Ly. Khi Thuùc Ly tröôûng thaønh thì mieáng luïa cuõng lôùn theo thaân. Coâ raát xinh ñeïp, neân trong nöôùc xa gaàn tranh nhau ñeán caàu hoân. Cha meï coâ thaàm nghó: "Con gaùi tuoåi ñaõ lôùn, phaûi neân gaû choàng." Hoï lieàn nhôø moät ngöôøi thôï laøm moät xaâu chuoãi anh laïc. Thuùc Ly thaáy theá hoûi cha: –Laøm thöù vaøng baïc naøy ñeå laøm gì? Ngöôøi cha noùi: –Con ñaõ lôùn tuoåi muoán gaû choàng cho con, neân cha laøm xaâu chuoãi naøy. Coâ gaùi thöa cha raèng:

–Con muoán xuaát gia, khoâng muoán ñi laáy choàng. Cha meï thöông con neân khoâng muoán traùi yù, beøn tìm moät xaáp vaûi ñeå may y. Ñöùa con gaùi thaáy theá laïi hoûi: –Cha laøm vieäc gì theá? Ñaùp: –May y aùo cho con. Coâ thöa cha meï raèng: –Taám vaûi con ñang maëc ñaây laø ñuû roài, khoâng caàn phaûi laøm theâm nöõa, chæ mong cha daãn con ñeán nôi Ñöùc Phaät ngöï. Cha meï coâ lieàn daãn coâ ñeán nôi Ñöùc Phaät cuùi ñaàu laøm leã caàu xin xuaát gia cho con. Ñöùc Phaät noùi: –Thieän lai! Töï nhieân toùc treân ñaàu cô rôi ruïng, taám luïa treân mình bieán thaønh ca-sa nguõ ñieàu. Ñöùc Phaät giao coâ cho baø Ñaïi AÙi Ñaïo laøm Tyø-kheo-ni. Coâ tu haønh tinh taán, chaúng bao laâu thì chöùng quaû A-la-haùn. Ngaøi A-nan thaáy theá baïch Ñöùc Phaät: –Baïch Theá Toân, Tyø-kheo-ni Thuùc Ly, voán gieo troàng coâng ñöùc gì nay ñöôïc sinh vaøo nhaø tröôûng giaû. Khi sinh ñaõ coù maûnh luïa quaán thaân, xuaát gia khoâng bao laâu thì chöùng quaû A-la-haùn? Ñöùc Phaät baûo A-nan: –OÂng haõy laéng nghe vaø suy nghó kyõ, Ta seõ vì oâng noùi veà vieäc ñoù. A-nan thöa: –Vaâng, con xin laéng nghe. Ñöùc Phaät noùi: –Vaøo ñôøi quaù khöù laâu xa, coù Ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Tyø-baø-thi, cuøng caùc ñeä töû du hoùa roäng ñoä taát caû. Thôøi baáy giôø vua quan, daân chuùng thieát trai cuùng döôøng raát ñoâng vaø môû ñaïi hoäi thænh Ñöùc Phaät thuyeát phaùp. Coù moät vò Tyø-kheo thöôøng ñi khuyeán hoùa, khuyeân moïi ngöôøi ñeán nôi Ñöùc Phaät nghe phaùp, boá thí. Luùc baáy giôø coù ngöôøi con gaùi teân Ñaøn-nhò-giaø raát ngheøo khoán, hai vôï choàng chæ duøng chung coù moät maûnh vaûi, neáu choàng ñi ra ngoaøi thì duøng

vaûi aáy maø ñi, coøn ngöôøi vôi traàn truoàng ngoài trong ñoáng coû khoâ. Neáu ngöôøi vôi duøng taám vaûi ñi ra ngoaøi xin aên thì ngöôøi choàng cuõng chòu traàn truoàng nhö theá. Vò Tyø-kheo ñi khuyeán hoùa laàn löôït ñi ñeán nhaø coâ, troâng thaáy ngöôøi nöõ, nhaân ñoù khuyeân: –Ñöùc Phaät ra ñôøi raát khoù gaëp, kinh phaùp raát khoù ñöôïc nghe, thaân ngöôøi khoù ñöôïc, coâ neân ñeán nghe phaùp, coâ neân boá thí vaø roäng noùi veà quaû baùo cuûa xan tham, boá thí... Ngöôøi nöõ baïch raèng: –Xin Ñaïi ñöùc chôø giaây laùt. Coâ trôû vaøo nhaø, noùi vôùi choàng: –Beân ngoaøi coù moät vò Sa-moân khuyeân em neân gaëp Phaät, nghe phaùp vaø boá thí. Em nghó coù leõ ñôøi tröôùc khoâng chòu boá thí cho neân ñôøi naøy ngheøo khoå, baây giôø phaûi laøm caùch gì ñeå gieo nhaân laønh cho ñôøi sau. Ngöôøi choàng noùi: –Nhaø chuùng ta ngheøo khoán nhö vaày, duø coù taám loøng, nhöng bieát laáy gì ñeå boá thí baây giôø? Ngöôøi vôi noùi:

–Ñôøi tröôùc khoâng boá thí neân ñôøi naøy khoán khoå, baây giôø laïi khoâng gieo nhaân, thì ñôøi sau khoâng bieát sinh vaøo choán naøo. Anh neân nghe em, chuùng ta quyeát boá thí. Ngöôøi choàng thaàm nghó: “Hay laø vôi mình coù chuùt ít cuûa rieâng, thoâi ta neân nghe theo”, lieàn noùi vôùi vôi: –Em muoán boá thí thì cöù boá thí. Coâ noùi: –YÙ em muoán duøng taám vaûi naøy ñeå boá thí. Ngöôøi choàng noùi: –Anh vaø em chæ coù moät taám vaûi ñeå duøng chung, ñi ra vaøo xin aên cuõng nhôø noù maø duy trì cuoäc soáng, hoâm nay neáu ñem ñi cuùng thí ñeàu phaûi ñaønh chòu cheát sao? Xin em neân tìm caùch naøo khaùc. Ngöôøi vôi noùi: –Ñôøi ngöôøi ai cuõng cheát, neáu nay khoâng cuùng thí roài cuõng seõ cheát, thaø cuùng thí maø cheát thì coøn hy voïng ôû ñôøi sau, coøn khoâng cuùng thí maø cheát, ñôøi sau bieát nöông caäy vaøo ñaâu. Ngöôøi choàng vui veû noùi: –Chuùng ta giöõ laáy phaàn cheát ñem cuùng thí caàu phöôùc laønh. Ngöôøi vôi lieàn trôû ra, baïch vò Tyø-kheo raèng: –Ñaïi ñöùc xin ngaøi ñöùng döôùi maùi nhaø, con seõ boá thí. Vò Tyø-kheo ñaùp: –Neáu ngöôøi muoán thí neân ñoái maët maø cuùng thí, toâi seõ vì coâ maø chuù nguyeän. Thuùc Ly (Ñaøn-nhò-giaø) thöa: –Toâi chæ coù taám vaûi naøy, trong ñaây khoâng coù vaät gì khaùc. Thaân theå ngöôøi nöõ xaáu aùc khoâng neân ra khoûi ñaây. Coâ lieàn trôû vaøo trong, côûi taám vaûi treân thaân, ñöa ra ngoaøi cho vò Tyø-kheo. Vò Tyø- kheo chuù nguyeän vaø ñem veà nôi Ñöùc Phaät ngöï. Ñöùc Phaät baûo vò Tyø-kheo ñem taám vaûi ñeán ñaây. Tyø-kheo ñöa cho Ñöùc Phaät, töï tay Ñöùc Phaät nhaän taám vaûi oâ ueá. Baáy giôø vua chuùa vaø ñaïi chuùng ai cuõng coù taâm cheâ traùch Ñöùc Phaät thoï nhaän taám vaûi nhô baån ñoù. Ñöùc Phaät bieát taâm ñaïi chuùng neân noùi vôùi hoï: –Ta xem trong ñaïi hoäi naøy, boá thí thanh tònh khoâng ai hôn ngöôøi cuùng thí taám vaûi naøy. Ñaïi chuùng nghe roài khoâng ai khoâng toû veû sôï haõi. Caùc baø phu nhaân vui möøng côûi ñoà trang söùc ñang ñeo treân thaân, chuoãi anh laïc, y baùu... ñem cho vôi choàng Ñaøn-nhò-giaø. Ñöùc vua cuõng hoan hyû, côûi y phuïc treân thaân, taëng cho choàng coâ Ñaøn-nhò-giaø vaø ra leänh nhöõng ngöôøi ñeán döï hoäi cuûa Ñöùc Phaät Tyø-baø-thi, neân roäng vì ñaïi chuùng thuyeát phaùp vi dieäu. Luùc baáy giôø, ñaïi chuùng tham döï hoäi ñöôïc ñoä raát nhieàu. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, neân bieát, ngöôøi ñaøn baø ngheøo khoå teân Ñaøn-nhò-giaø ñoù chính laø tieàn thaân

cuûa Tyø-kheo-ni Thuùc Ly ngaøy nay. Do ñôøi tröôùc duøng taâm thanh tònh cuùng thí taám vaûi, neân chín möôi moát kieáp, sinh ra baát cöù nôi naøo vò aáy ñeàu coù ñöôïc taám vaûi che thaân cuøng sinh ra. Do vui möøng ñöôïc gieo duyeân vôùi Ñöùc Phaät ñoù, nghe phaùp saâu xa vi dieäu, caàu mong giaûi thoaùt, neân kieáp naøy gaëp ñöôïc Ta, thaønh A-la-haùn. Cho neân caùc oâng phaûi caàn tinh taán nghe phaùp, boá thí. Luùc Ñöùc Phaät thuyeát xong chuyeän tieàn kieáp naøy, ngöôøi trong chuùng ñaéc ñaïo, khoâng ai chaúng vui möøng kính leã phuïng haønh.

Phaåm 27: NGAØI CA-CHIEÂN-DIEÂN DAÏY BAØ LAÕO BAÙN NGHEØO Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû nöôùc Leâ-ñeà. Baáy giôø, trong nöôùc ñoù coù moät vò tröôûng giaû giaøu coù, nhieàu cuûa baùu nhöng raát xan tham baïo aùc, khoâng coù loøng töø. OÂng coù moät noâ tyø baét ngaøy ñeâm haàu haï khoâng ñöôïc nghæ ngôi, laøm vieäc coù chuùt gì traùi yù thì bò oâng duøng roi ñaùnh ñaäp, aùo maëc khoâng ñuû kín thaân, côm aên khoâng ñuû no buïng, tuoåi giaø söùc yeáu tieàu tuïy, muoán cheát cuõng khoâng ñöôïc. Luùc ñoù baø oâm moät caùi bình ñi ñeán bôø soâng laáy nöôùc, suy nghó ñeán cuoäc ñôøi ngheøo khoå maø khoùc oøa thaønh tieáng. Baáy giôø ngaøi Ca-chieân-dieân nhaân ñi hoùa duyeân, thaáy theá ñeán choã baø laõo hoûi: –Baø laõo vì sao ñau buoàn khoùc loùc, aùo naõo nhö theá? Baø thöa: –Thöa Toân giaû, toâi tuoåi ñaõ giaø, haøng ngaøy phuïc dòch cöïc nhoïc, laïi theâm ngheøo khoán, aên maëc khoâng ñuû, muoán cheát cuõng khoâng ñöôïc, cho neân toâi ñau khoå maø khoùc. Ngaøi Ca-chieân-dieân noùi: –Neáu nhö baø ngheøo khoå vì sao khoâng baùn caùi ngheøo ñi! Baø laõo noùi: –Caùi ngheøo laøm sao coù theå baùn? Ai daùm mua caùi ngheøo? Ngaøi Ca-chieân-dieân noùi: –Caùi ngheøo thaät söï coù theå baùn. Ngaøi noùi nhö vaäy ñeán ba laàn. Baø laõo thöa: –Giaû söû caùi ngheøo coù theå baùn, toâi xin ñöôïc pheùp hoûi Ñaïi ñöùc, caùi ngheøo laøm sao baùn ñöôïc? Ngaøi Ca-chieân-dieân noùi: –Neáu baø muoán baùn haõy nghe theo lôøi ta noùi. Ñaùp: –Thöa vaâng! Ngaøi Ca-chieân-dieân baûo: –Tröôùc tieân baø neân taém goäi saïch seõ, taém röûa xong baø neân laøm vieäc boá thí. Baø laõo noùi: –Thöa Toân giaû, toâi raát ngheøo cuøng, nhö nay thaân toâi ñaây, trong tay khoâng coù chuùt cuûa caûi gì, chæ coù moät caùi bình naøy maø noù laø cuûa oâng chuû toâi, thì laøm sao maø boá thí? Ngaøi trao bình baùt noùi: –Baø caàm bình baùt naøy ñi laáy chuùt nöôùc saïch ñem ñeán daâng ta. Ngaøi Ca-chieân-dieân thoï nhaän vaø chuù nguyeän, keá ñeán daïy baø aên chay, roài sau ñoù daïy nieäm Phaät, gieo troàng coâng ñöùc, roài hoûi baø coù choã ôû khoâng? Baø ñaùp: –Khoâng! Neáu luùc toâi xay luùa thì naèm nguû beân coái xay, doïn deïp saïch laøm choã naèm trong ñoù, hoaëc luùc khoâng laøm vieäc thì naèm nguû beân caïnh caùc ñoáng phaân traâu. Ngaøi Ca-chieân-dieân noùi: –Baø neân giöõ taâm cung kính caån thaän lo vieäc haàu haï, chôù sinh loøng hieàm thuø oaùn haän. Chôø moïi ngöôøi trong nhaø oâng chuû ñi nguû xong, baø laëng leõ môû cöûa ra ngoaøi duøng coû saïch traûi laøm choã ngoài tö duy quaùn Phaät, chôù sinh nieäm aùc. Baáy giôø baø laõo vaâng lôøi daïy trôû veà nhaø theo lôøi daïy maø laøm. Trong ñeâm hoâm ñoù,

baø laõo qua ñôøi vaø ñöôïc sinh leân coõi trôøi Ñao-lôïi. Sôùm mai moïi ngöôøi trong nhaø thöùc daäy thaáy baø laõo ñaõ cheát, noåi giaän noùi: –Baø giaø thöôøng ngaøy

khoâng chòu nghe lôøi vaøo trong nhaø nguû, toái hoâm qua vì nguyeân nhaân gì maø cheát ôû ñaây! Hoï beøn sai gia nhaân duøng coû buoäc chaân caúng laïi loâi ñem boû trong röøng laïnh. Luùc ñoù treân coõi trôøi Ñao-lôïi coù moät vò Thieân töû coù naêm traêm trôøi quyeán thuoäc, nôi ñoù cung ñieän trang nghieâm traùng leä. Baáy giôø vò Thieân töû aáy phöôùc heát maïng chung, baø laõo naøy lieàn ñöôïc thay vaøo ngoâi vò ñoù. Theo phaùp sinh Thieân, ngöôøi lôïi caên töï bieát nhaân duyeân ñôøi tröôùc, coøn ngöôøi ñoän caên chæ bieát thoï laïc. Baáy giôø baø laõo naøy ñaõ sinh leân coõi trôøi, cuøng naêm traêm Thieân töû vui höôûng duïc laïc, khoâng bieát nguyeân nhaân ñôøi tröôùc. Luùc ñoù ngaøi Xaù-lôïi-phaát ôû coõi trôøi Ñao-lôïi, bieát ñöôïc nhaân duyeân cuûa vò Thieân töû naøy, hoûi raèng: –Thieân töû, ngaøi taïo nhaân phöôùc gì maø ñöôïc sinh leân coõi trôøi naøy theá? Ñaùp: –Khoâng bieát. Baáy giôø ngaøi Xaù-lôïi-phaát cho vò trôøi möôïn ñaïo nhaõn cuûa ngaøi ñeå quaùn thaáy nhaân duyeân sinh leân trôøi: Do ngaøi Ca-chieân-dieân daïy baûo maø ñöôïc sinh laøm quyeán thuoäc cuøng naêm traêm Thieân töû. Vò trôøi beøn ñeán khu röøng laïnh, raûi hoa ñoát höông, cuùng döôøng töû thi, aùnh saùng haøo quang cuûa chö Thieân chieáu saùng khaép thoân xoùm röøng raäm. Moïi ngöôøi troâng thaáy bieán töôùng ngaïc nhieân, khoâng bieát nguyeân nhaân gì, ra leänh moïi ngöôøi xa gaàn ñeán khu röøng xem, troâng thaáy caùc Thieân töû cuùng döôøng töû thi, lieàn hoûi: –Baø giaø noâ tyø naøy baån thæu hoâi thoái, luùc coøn soáng laø ngöôøi aùc kieán, huoáng nay ñaõ cheát, vì sao caùc ngaøi laïi coøn cuùng döôøng? –Baø laõo, baáy giôø laø Thieân töû, beøn noùi ngoïn nguoàn nhaân duyeân sinh leân coõi trôøi, roài ñeàu daãn ñeán nôi ôû cuûa ngaøi Ca-chieân-dieân. Baáy giôø, ngaøi Ca-chieân-dieân vì caùc chö Thieân roäng noùi caùc phaùp veà luaän boá thí, trì giôùi, sinh Thieân..., muoán lìa phaùp baát tònh, xuaát ly laø an laïc. Luùc aáy vò Thieân töû ñoù vaø naêm traêm vò Thieân töû xa lìa traàn caáu, ñaéc phaùp nhaõn tònh, bay trôû laïi cung trôøi. Ngöôøi ñeán nghe phaùp luùc ñoù roài ai naáy ñeàu ñöôïc daáu veát ñaïo, cho ñeán quaû A-la-haùn, khoâng ai chaúng vui möøng ñaûnh leã, cung kính vaâng laøm, kính leã roài lui ra. Phaåm 28: KIM THIEÂN Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong nöôùc aáy coù moät vò tröôûng giaû giaøu coù voâ cuøng, cuûa caûi chaâu baùu voâ soá, sinh ñöôïc moät ñöùa con trai, thaân theå maøu vaøng. Tröôûng giaû vui möøng, môû baøy hoäi tieäc, môøi caùc thaày töôùng boùi xem toát xaáu theá naøo. Baáy giôø caùc thaày töôùng boàng ñöùa beù xem kyõ, troâng thaáy töôùng laï cuûa noù, vui möøng khoâng gì baèng, beøn ñaët teân laø Tu-vieät-da- ñeà-baø (ñôøi Taàn dòch laø Kim Thieân). Ñöùa treû ñoù raát coù phuùc ñöùc, tính neát thuaàn haäu. Ngaøy sinh ra noù, trong nhaø töï nhieân nöùt ra moät caùi gieáng nöôùc, ngang roäng taùm thöôùc, saâu cuõng nhö vaäy. Nöôùc gieáng cung caáp tieâu duøng coù theå ñöôïc nhö yù ngöôøi ta, caàn aùo quaàn thì tung ra aùo quaàn, caàn thöùc aên thì coù ra thöùc aên, vaøng baïc chaâu baùu, moïi thöù caàn duøng ñeàu ñöôïc laáy nhö yù muoán taïi caùi gieáng ñoù. Ñöùa beù ngaøy caøng lôùn leân, taøi ngheä tinh thoâng, vò tröôûng giaû raát thöông yeâu noù, khoâng daùm laøm ñieàu

gì nghòch yù nhöng laïi nghó: “Con ta ñoan chính, dung maïo khoâng ai baèng, phaûi neân tìm kieám tuyeån choïn moät coâ gaùi ñeïp dung nhan, ñöùc haïnh hôn ngöôøi, thaân theå vaøng aùnh gioáng nhö con trai ta.” OÂng lieàn nhôø nhöõng ngöôøi ñi buoân tìm kieám khaép nôi. Luùc baáy giôø, ôû nöôùc Dieâm-ba coù moät vò ñaïi tröôûng giaû sinh ñöôïc moät ngöôøi con gaùi teân laø Tu-baït-na-baø-toâ (ñôøi Taàn dòch laø Kim Quang Minh), töôùng maïo ñoan chaùnh phi phaøm, thaân theå vaøng choùi, da deû mòn maøng saùng boùng. Ngaøy môùi sinh ra cuõng töï nhieân nöùt ra moät caùi gieáng saâu roäng taùm thöôùc, gieáng aáy cuõng coù theå voït ra caùc thöù chaâu baùu, y phuïc, caùc thöùc aên uoáng tuøy theo yù muoán ngöôøi öa thích. Vò tröôûng giaû ñoù cuõng töï nghó: “Con gaùi ta ñoan chaùnh, trong ngöôøi aùnh leân maøu saéc vi dieäu, phaûi ñöôïc moät hieàn só hình saéc saùng suûa, gioáng nhö con gaùi ta, ta môùi gaû cho cuøng laøm vôï choàng.” Baáy giôø tieáng taêm coâ gaùi vang khaép ñeán nöôùc Xaù-veä vaø danh cuûa Kim Thieân cuõng laïi thaáu ñeán nhaø coâ gaùi nghe ñöôïc. Hai vò tröôûng giaû ñeàu raát vui möøng, ñoâi beân ñeán nhau caàu leã, thaønh hoân. Leã cöôùi xong trôû veà nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhaø Kim Thieân beøn thieát trai cuùng döôøng Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng moät ngaøy. Ñöùc Phaät nhaän lôøi môøi ñeán taïi nhaø duøng côm. Sau khi duøng côm xong caát baùt, Ngaøi vì vò tröôûng giaû vaø vôï choàng Kim Thieân dieãn thuyeát phaùp aâm vi dieäu khai môû taâm trí hoï. Vôï choàng Kim Thieân vaø cha meï lieàn cuøng luùc phaù saïch hai möôi öùc aùc duyeân, taâm trí môû saùng, chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn. Khi Ñöùc Theá Toân trôû veà tinh xaù thì Kim Thieân vaø Kim Quang Minh thöa vôùi cha meï caàu xin xuaát gia. Cha meï lieàn chaáp nhaän vaø cuøng ñeán nôi Ñöùc Phaät ngöï, cuùi ñaàu döôùi chaân Ñöùc Phaät laøm leã nhieãu quanh xong, caàu xin nhaäp ñaïo. Ñöùc Phaät nghe xong nhaän lôøi, khen raèng: –Thieän lai Tyø-kheo! Raâu toùc hoï töï nhieân rôi ruïng heát, aùo ñang maëc treân mình beøn bieán thaønh ca-sa, laøm Sa-moân. Khi ñoù, Kim Thieân ôû beân chuùng Tyø-kheo, coøn Kim Quang Minh laøm Tyø-kheo- ni gôûi cho baø Ñaïi AÙi Ñaïo giaùo hoùa, tu haønh khoâng bao laâu ñeàu chöùng quaû A-la-haùn, Tam minh, Luïc thoâng, Baùt giaûi thoaùt, taát caû coâng ñöùc ñeàu ñöôïc ñaày ñuû. Ngaøi A-nan baïch Ñöùc Phaät: –Baïch Theá Toân, vôï choàng Kim Thieân voán taïo coâng ñöùc gì, töø khi sinh ra cho ñeán nay ñöôïc nhieàu cuûa baùu, thaân theå saéc vaøng, ñoan chính ñeä nhaát, ñöôïc moät caùi gieáng coù theå bieán ra taát caû moïi thöù. Cuùi mong Nhö Lai noùi baøy ñaày ñuû. Ñöùc Phaät baûo A-nan: –Caùch ñaây chín möôi moát kieáp, coù Ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Tyø-baø-thi. Ñöùc Phaät ñaõ dieät ñoä, nhöng chaùnh phaùp coøn truï ôû ñôøi, veà sau coù caùc Tyø-kheo du haønh giaùo hoùa ñeán moät thoân xoùm. Coù caùc nhaân daân, haøo hieàn tröôûng giaû thaáy chuùng Taêng ñeán hoï ñeàu tranh nhau cuùng döôøng naøo y phuïc, caùc thöùc aên uoáng, khoâng ñeå cho thieáu thoán. Baáy giôø coù hai vôï choàng ngheøo ñoùi khoán khoå, thaàm nghó: “Khi cha meï ta coøn soáng giaøu coù, cuûa caûi chaát ñaày kho voâ löôïng, nay thaân ta ngheøo khoán voâ cuøng, naèm ngoài ñeàu treân chieác chieáu coû, aùo maëc khoâng ñuû kín taám thaân, trong nhaø khoâng coù moät ñaáu gaïo, gieo nhaân gì maø khoå ñeán theá? Luùc giaøu sang, cuûa baùu voâ löôïng thì khoâng gaëp ñöôïc caùc baäc Thaùnh taêng, hoâm nay ñaõ

gaëp ñöôïc thì khoâng coù tieàn ñeå cuùng döôøng.” Suy nghó nhö vaäy roài ngöôøi choàng ñau buoàn maø khoùc, nöôùc maét chaûy rôùt xuoáng caùnh tay ngöôøi vôï. Vôï thaáy choàng khoùc neân hoûi: –Coù ñieàu gì khoâng thích hôïp maø anh ñau buoàn nhö theá? Ngöôøi choàng beøn noùi vôùi vôï: –Em khoâng bieát sao, hoâm nay coù chuùng Taêng vöøa ñi qua thoân naøy, caùc nhaø cö só haøo hieàn tranh nhau cuùng döôøng, nhaø chuùng ta ngheøo thieáu, khoâng coù moät ñaáu gaïo thì

laøm sao gieo troàng duyeân laønh vôùi chuùng Taêng ñaây. Ñôøi naøy ngheøo khoå, kieáp sau laïi ngheøo khoå nöõa, anh suy nghó nhö vaäy neân ñau buoàn maø khoùc. Ngöôøi vôï noùi: –Baây giôø neân tìm caùch gì ñeå ñöôïc cuùng döôøng, khoâng coù tieàn baïc, chæ coù taám loøng thì laøm sao ñöôïc toaïi nguyeän. Anh ñi vaøo tìm kieám trong nhaø coi choã caát ñeå tieàn baïc, may ra coøn ñöôïc ñoàng naøo thì ñem ñi cuùng döôøng. Luùc aáy ngöôøi choàng nghe lôøi ñeán choã hay caát giaáu tieàn baïc, tìm kieám khaép nôi ñöôïc moät ñoàng tieàn vaøng, ñem ñeán nôi vôï, ngöôøi vôï coù moät taám göông saùng, roài cuøng hôïp taâm vaøo vieäc cuùng döôøng chuùng Taêng, mua moät caùi bình môùi, ñöïng ñaày nöôùc saïch, ñem ñoàng tieàn vaøng boû vaøo bình nöôùc, laáy taám göông ñaäy treân mieäng bình, mang ñeán nôi chö Taêng ôû. Ñeán nôi roài, chí taâm duøng cuûa naøy cuùng döôøng chö Taêng, chö Taêng lieàn naïp thoï, moãi vò laáy nöôùc duøng ñeå röûa baùt, laïi coù vò duøng nöôùc aáy ñeå uoáng. Baáy giôø hai vôï choàng aáy raát laø vui möøng, laøm ñöôïc vieäc phöôùc xong, sau naøy maïng chung, sinh leân coõi trôøi Ñao-lôïi. Ñöùc Phaät baûo A-nan: –Hai vôï choàng ngheøo khoå ñem moät bình nöôùc cuùng döôøng chuùng Taêng. Luùc ñoù chính laø vôï choàng Kim Thieân ñôøi nay vaäy. Do ñôøi tröôùc ñem moät ñoàng tieàn vaøng, moät bình nöôùc vaø moät taám göông saùng, cuùng döôøng chuùng Taêng, cho neân ñôøi ñôøi sinh ra dung maïo ñoan chaùnh, thaân hình saéc vaøng oùng aùnh, dung nghi töôi ñeïp voâ cuøng, trong chín möôi moát kieáp sinh ra ñeàu ñöôïc nhö theá. Thuôû aáy, coù taâm tin kính cho neân ñöôïc lìa sinh töû, ñaït ñöôïc ÖÙng chaân. A-nan neân bieát, taát caû phöôùc ñöùc khoâng theå khoâng laøm, nhö hai vôï choàng ngheøo khoå kia, duøng ít cuûa boá thí, cuùng döôøng maø ñöôïc phöôùc baùo voâ löôïng nhö vaäy. Baáy giôø ngaøi A-nan vaø ñaïi chuùng nghe Ñöùc Phaät noùi xong, ai naáy ñeàu ham laøm vieäc boá thí, sieâng naêng taïo theâm phöôùc nghieäp, vui möøng vaâng theo lôøi daïy. Phaåm 29: TROÏNG TAÙNH Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Trong nöôùc thôøi ñoù coù moät vò tröôûng giaû giaøu coù, cuûa caûi voâ löôïng, nhöng khoâng coù con trai. Moãi khi mang thai, vôï choàng ñeàu caàu ñaûo thaàn mieáu xin moät ñöùa con trai, vì loøng thaønh kính khaán nguyeän, baø vôï mang thai, ngaøy thaùng troøn ñuû, sinh ñöôïc moät caäu con trai. Ñöùa treû töôùng maïo ñoan chaùnh, hieám coù treân ñôøi. Cha meï thaân quyeán baøy ra yeán tieäc, cuøng nhau hoäi tuï beân bôø soâng lôùn, uoáng röôïu ca haùt vui ñuøa. Cha meï oâm con cuõng ñi ñeán nôi hoäi tieäc aáy, ngöôøi cha yeâu meán ñöùa con, beá leân nhaûy muùa, nhaûy muùa xong, laïi trao con cho baø. Ngöôøi meï vì lo vui möøng ca muùa ñeán saùt bôø soâng, do khoâng thaän troïng, beá con khoâng chaët, saåy tay ñaùnh rôi caäu beù xuoáng nöôùc. Luùc ñoù xuoáng moø tìm kieám

maø khoâng vôùt ñöôïc, oâng baø thöông tieác con, ñau ñôùn ngaát ñi hoài laâu môùi tænh laïi. Ñöùa treû coù phöôùc ñöùc, cuoái cuøng laïi khoâng cheát. Rôùt xuoáng doøng soâng, theo nöôùc troâi ñi, coù moät con caù nuoát ñöôïc ñöùa beù naøy, tuy ôû trong buïng caù maø vaãn khoâng cheát, khi aáy ôû moät thoân nhoû haï löu, coù moät ngöôøi nhaø giaøu cuõng khoâng con trai, cuõng luoân luoân caàu nguyeän maø vaãn khoâng ñöôïc. Ngöôøi nhaø giaøu ñoù, thöôøng sai moät gia noâ baét caù ñem baùn. Luùc ñoù, baét ñöôïc moät con caù to, moå buïng ra xem, ñöôïc moät ñöùa nhoû dieän maïo ñoan chaùnh. OÂng raát vui möøng, oâm ñem cho moïi ngöôøi xem vaø möøng rôõ noùi:

–Töø laâu, toâi ñaõ caàu nguyeän mieáu thaàn, ñeán hoâm nay môùi ñöôïc ñöùa con, loøng thaønh ñöôïc baùo öùng, neân trôøi môùi cho toâi. OÂng lieàn nhôø moät ngöôøi vuù cho noù buù môùm. Baáy giôø ôû thoân treân, oâng baø tröôûng giaû nghe noùi ôû thoân döôùi, coù vò tröôûng giaû noï baét ñöôïc con caù, moå buïng caù trong ñoù coù moät ñöùa nhoû, voäi vaõ ñi ñeán nôi ñoù tìm kieám con, maø noùi: –Ñaây laø con toâi do ôû beân bôø soâng kia laøm rôùt ñöùa beù, hoâm nay, oâng ñöôïc noù xin cho toâi ñöôïc mang veà. Baáy giôø vò tröôûng giaû ñoù noùi: –Nhaø toâi töø naøo ñeán giôø caàu thaàn, caàu töï, nay thaàn môùi baùo öùng ban cho moät ñöùa con, oâng maát ñöùa con ôû taïi choã naøo. Söï vieäc roái ren, maõi khoâng xong, beøn ñeán nhôø ñöùc vua xöû ñoaùn, luùc ñoù hai nhaø ñeàu coù lyù rieâng, cha meï ñöùa nhoû noùi laø con toâi, ngaøy giôø ñoù, toâi saåy tay rôùt döôùi soâng. Coøn vò tröôûng giaû kia laïi noùi: –Toâi ñöôïc ñöùa nhoû töø trong buïng con caù, ñaây thaät söï laø con toâi, khoâng phaûi vôï oâng sinh ra. Ñöùc vua nghe noùi theá, lieàn bieát roõ moïi vieäc, giaûi quyeát cho hai nhaø cuøng nhaän nuoâi moät ñöùa con. Neáu nay cho moät nhaø, thì veà lyù khoâng theå ñöôïc, cho neân cuøng chung nuoâi döôõng. Ñeán luùc noù tröôûng thaønh, moãi nhaø cöôùi cho noù moät ngöôøi vôï, an trí gia nghieäp, soáng luoân hai nôi. Vôï beân naøy sinh con töùc thuoäc nhaø beân naøy, vôï nhaø beân kia sinh con töùc thuoäc nhaø beân kia. Luùc ñoù, hai vò tröôûng giaû ñeàu vaâng theo lôøi vua, ñöùa nhoû lôùn leân caû hai beân cuøng cöôùi vôï, cung caáp ñoà duøng khoâng cho thieáu thoán. Baáy giôø ñöùa con aáy thöa vôùi cha meï hai beân: –Khi con sinh ra gaëp phaûi naïn khoå rôùt xuoáng soâng bò caù nuoát, thoaùt cheát ñöôïc soáng laïi, nay yù muoán cuûa con muoán ñöôïc xuaát gia, chæ mong hai cha meï ñoàng cho pheùp con. Khi ñoù hai beân cha meï loøng yeâu meán con, khoâng theå nghòch choáng laïi, beøn cho pheùp. Ñöùa con lieàn töø giaõ ñeán nôi Ñöùc Phaät ngöï, cuùi ñaàu döôùi chaân Phaät, caàu xin vaøo ñaïo. Ñöùc Phaät nhaän lôøi, khen raèng: –Thieän lai Tyø-kheo! Raâu toùc chaøng töï ruïng, trôû thaønh Sa-moân, ñaët teân laø Troïng Taùnh. Ñöùc Phaät vì Troïng Taùnh thuyeát phaùp ñöôïc döùt heát caùc khoå, chöùng quaû A-la-haùn. Ngaøi A-nan baïch Ñöùc Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, Tyø-kheo Troïng Taùnh naøy voán taïo nhaân haïnh gì, troàng caên laønh gì maø ñôøi naøy sinh ra bò rôùt xuoáng soâng caù nuoát maø khoâng cheát? Ñöùc Phaät baûo A-nan: –OÂng neân laéng nghe, Ta seõ vì oâng maø noùi. Veà kieáp quaù khöù laâu xa, coù Ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Tyø-baø-thi, taäp hôïp ñaïi chuùng maø thuyeát dieäu phaùp. Baáy giôø coù moät vò tröôûng giaû ñeán ôû trong hoäi nghe,

Ñöùc Nhö Lai aáy roäng noùi ñaïi phaùp veà phöôùc boá thí vaø phöôùc trì giôùi. Nghe xong vò tröôûng giaû vui möøng loøng tin duõng maõnh, lieàn theo Ñöùc Phaät ñoù thoï Tam quy vaø thoï giôùi chaúng saùt sinh, laïi laáy moät ñoàng tieàn cuùng döôøng cho Ñöùc Phaät ñoù. Do nhaân duyeân aáy, ñôøi ñôøi thoï phöôùc, tieàn baïc cuûa baùu, töï nhieân coù khoâng bò thieáu thoán. Ñöùc Phaät baûo A-nan: –Neân bieát vò tröôûng giaû thuôû xöa, nay chính laø Tyø-kheo Troïng Taùnh vaäy. Do thuôû xöa cuùng thí Ñöùc Phaät moät ñoàng tieàn, maø trong chín möôi moát kieáp sinh ra, thöôøng ñöôïc tieàn taøi, cho ñeán ñôøi nay, hai nhaø cha meï cung caáp ñoà duøng, do thoï giôùi khoâng saùt sinh

maø bò rôùt xuoáng soâng, caù nuoát khoâng cheát. Vì thoï Tam quy, nay ñöôïc gaëp Ta, taém goäi phaùp hoùa, ñaéc quaû A-la-haùn. Baáy giôø ngaøi A-nan vaø ñaïi chuùng nghe Ñöùc Phaät noùi theá, vaâng tu haïnh laønh, kính troïng Phaät daïy, vui möøng tín thoï, ñaûnh leã phuïng haønh.

Phaåm 30: TAÙN ÑAØN NINH Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân cuøng caùc ñeä töû moät ngaøn hai traêm naêm möôi ngöôøi hoäi veà ñoù. Luùc aáy, trong nöôùc coù naêm traêm ñöùa treû aên xin, thöôøng theo Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng xin aên ñeå soáng, traûi qua nhieàu naêm, chaùn naûn, suy nghó: “Luõ chuùng ta tuy nöông nhôø phöôùc baùo cuûa chö Taêng ñöôïc keùo daøi maïng soáng maø vieäc khoå cöù caøng nhieàu, ngaøy nay chuùng ta thaø raèng theo Ñöùc Phaät caàu xin xuaát gia.” Chuùng beøn cuøng nhau ñi ñeán choã Phaät vaø ñoàng thöa vôùi Phaät: –Ñöùc Nhö Lai ra ñôøi raát laø khoù gaëp, chuùng con sinh ôû nôi haï tieän, nhôø aân cao caû cöùu giuùp thaân maïng. Chuùng con ham muoán ñöôïc xuaát gia, kính mong Theá Toân, vieäc aáy coù ñöôïc hay khoâng? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân noùi vôùi boïn treû aên xin: –Phaùp cuûa Ta thanh tònh, khoâng coù phaân bieät sang heøn. Thí nhö nöôùc saïch duøng röûa caùc thöù baát tònh, duø sang hay heøn, toát hoaëc xaáu, nam hay nöõ, nöôùc coù theå röûa caû khoâng thöù chi chaúng saïch. Laïi cuõng gioáng nhö löûa, ñeán nôi naøo, thì nuùi soâng vaùch ñaù, taát caû vaïn vaät coù trong trôøi ñaát ñeàu bò noù thieâu chaùy caû. Giaùo phaùp cuûa Ta cuõng nhö hö khoâng, trai gaùi lôùn nhoû, giaøu ngheøo sang heøn, ai cuõng coù theå vaøo ñöôïc. Baáy giôø boïn treû aên xin nghe Ñöùc Phaät noùi theá ñeàu vui möøng, loøng tin maïnh leân gaáp boäi, thaønh taâm höôùng veà Ñöùc Phaät caàu xin nhaäp ñaïo. Ñöùc Theá Toân baûo: –Thieän lai Tyø-kheo! Toùc xanh rôi ruïng, phaùp y maëc treân thaân, trôû thaønh hình töôùng Sa-moân. Ñöùc Phaät vì hoï thuyeát phaùp taâm khai yù giaûi, döùt heát caùc laäu, thaønh A-la-haùn. Luùc ñoù caùc tröôûng giaû, thöù daân trong nöôùc... hay tin Ñöùc Phaät cho nhöõng ñöùa aên maøy xuaát gia nhaäp ñaïo, ñeàu khôûi loøng khinh maïn maø noùi raèng: –Taïi sao Nhö Lai nhaän nhöõng ñöùa treû aên xin haï tieän ñöùng vaøo trong haøng Taêng chuùng. Chuùng ta coù laøm vieäc phöôùc, thænh Phaät vaø chuùng Taêng cuùng döôøng trai phaïn, laøm sao coù theå khieán cho boïn haï tieän naøy ngoài treân giöôøng chieáu cuûa nhaø ta vaø duøng nhöõng thöùc aên cuûa ta. Baáy giôø thaùi töû Kyø-ñaø söûa soaïn trai phaïn cuùng döôøng thænh Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng, beøn sai ngöôøi ñeán baïch

Phaät: –Kính mong Ñöùc Theá Toân chöùng minh thoï nhaän con thænh môøi cuøng vôùi chö Tyø- kheo Taêng. Nhaân tieän thaùi töû baïch Phaät: –Nhöõng ñöùa treû aên maøy vöøa laøm Tyø-kheo, chuùng con khoâng thænh, xin chôù ñi ñeán. Ñöùc Phaät beøn nhaän lôøi thænh. Giôø côm ngaøy mai Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng ñaõ ñöôïc cung thænh. Ñöùc Phaät baûo caùc ñöùa treû aên maøy Tyø-kheo: –Hoâm nay Ta vaø chö Taêng ñöôïc thænh ñi phoù trai, caùc ngöôøi khoâng coù ñöôïc môøi

neân ñöøng ñeán, haõy ñi ñeán xöù Uaát-ña-la-vieät laáy luùa teû chín töï nhieân roài trôû veà (nhaø) cuøng thaùi töû theo thöù töï maø ngoài aên thöù gaïo luùa teû aáy. Baáy giôø chö Tyø-kheo theo lôøi daïy lieàn duøng Thaàn tuùc thoâng cuûa La-haùn bay ñeán theá giôùi ñoù moãi ngöôøi töï laáy ñaày baùt trôû veà, giöõ gìn oai nghi theo thöù töï töø treân hö khoâng maø haï xuoáng, gioáng nhö ñaøn chim nhaïn bay ñeán vöôøng cung cuûa thaùi töû Kyø-ñaø, theo thöù töï ngoài nghieâm chænh vaø duøng thöùc aên aáy. Baáy giôø thaùi töû troâng thaáy chuùng Tyø-kheo uy nghi tieán chæ, thaàn thoâng phuùc ñöùc, taâm vui möøng cung kính khen ngôïi chöa töøng coù maø baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, caùc vò Hieàn thaùnh Ñaïi ñöùc naøy töø ñaâu ñeán maø uy thaàn to lôùn, ñaày ñuû caùc töôùng raát ñaùng kính phuïc. Kính mong Nhö Lai vì con noùi veà nhöõng vò naøy, nhaân duyeân ngoïn ngaønh nhö theá naøo? Ñöùc Phaät baûo: –Naøy Kyø-ñaø, neáu oâng muoán bieát, vaäy haõy kheùo laéng nghe suy nghó, Ta seõ vì oâng maø noùi. Caùc Tyø-kheo naøy, chính ngaøy hoâm qua oâng khoâng chòu thænh, Ta vaø chuùng Taêng muoán hoï ñeán ñeå ñöôïc thaùi töû môøi. Caùc Tyø-kheo naøy vì khoâng ñöôïc thænh, neân ñaõ ñi qua xöù Uaát-ña-la-vieät laáy gaïo luùa teû töï nhieân veà duøng ñaáy. Baáy giôø thaùi töû Kyø-ñaø nghe noùi nhö theá, oâm loøng xaáu hoå, buoàn raàu töï than: –Con bò ngu si che ñaäy maát, khoâng phaân bieät ñöôïc saùng toái. Laïi noùi: –Coâng ñöùc Theá Toân thaät khoù nghó baøn, ngaøy nay ñöôïc thoï phaùp hoùa thaám nhuaàn, hieän ñôøi ñöôïc thaân phöôùc an laïc, laïi maõi maõi kieáp sau ñaït ñöôïc voâ vi an laïc. Nhö Lai ngaøy nay sôû dó ñeán ñaây chæ vì nhöõng ñöùa treû naøy khoâng ngoaøi vieäc gì khaùc. Nhöõng vò naøy kieáp tröôùc gieo troàng haïnh laønh gì, tu coâng ñöùc gì maø ñôøi naøy gaëp ñöôïc Theá Toân ñaëc bieät teá ñoä. Laïi taïo loãi gì maø töø khi sinh ra ñeán nay phaûi chòu ñi aên maøy khoán khoå ñeán theá? Kính mong Theá Toân töø maãn chæ baøy cho con thaáy ñöôïc ñieàu aáy. Ñöùc Phaät baûo: –Neáu oâng muoán bieát neân kheùo laéng nghe, Ta seõ vì oâng maø giaûi noùi ñaày ñuû ngoïn ngaønh vieäc aáy. Thaùi töû noùi: –Daï, con xin laéng nghe! Baáy giôø Ñöùc Theá Toân noùi: –Naøy Kyø-ñaø, trong quaù khöù laâu xa voâ löôïng voâ soá khoâng theå nghó baøn a-taêng-kyø kieáp, ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy coù moät nöôùc lôùn teân Ba-la-naïi. Trong nöôùc coù moät ngoïn nuùi teân Lôïi sö (Taàn dòch laø Tieân sôn). Chö Phaät thuôû xöa thöôøng ôû trong nuùi naøy, neáu luùc khoâng coù Phaät thì coù Bích-chi-phaät truï trong nuùi ñoù, giaû söû luùc khoâng coù Bích-chi-phaät thì coù caùc vò ñeä töû cuûa caùc baäc Tieân nhaân nguõ thoâng, cuõng nöông nôi aáy, khoâng bao giôø ñeå troáng. Baáy giôø trong nuùi coù hôn hai ngaøn vò Bích-chi-phaät thöôøng ôû trong nuùi ñoù. Khi aáy trong nöôùc coù Hoûa tinh xuaát hieän laø ñieàm tai öông xaáu, sao naøy ñaõ hieän trong hai möôi naêm, trong nöôùc haïn haùn

khoâng coù trôøi möa, troàng tæa khoâng ñöôïc, toaøn daân ñoùi khaùt. Luùc ñoù trong nöôùc coù moät vò tröôûng giaû teân Taùn-ñaø-ninh, nhaø oâng giaøu coù, cuûa caûi luùa thoùc voâ löôïng, thöôøng cuùng döôøng cho caùc ñaïo só. Baáy giôø coù moät ngaøn Ñaïi só ñi ñeán nhaø oâng, xin ñöôïc cuùng döôøng, noùi: –Chuùng toâi ôû trong nuùi ñoù, gaëp luùc nöôùc bò haïn haùn, khaát thöïc khoâng ñöôïc, neáu tröôûng giaû coù theå cuùng döôøng thì chuùng toâi ôû laïi ñaây, neáu khoâng theå cuùng thí noåi thì

chuùng toâi ñi ñeán nôi khaùc. Khi aáy vò tröôûng giaû lieàn hoûi thuû kho: –Hoâm nay trong kho cuûa ta coù ñuû gaïo cuùng döôøng caùc Ñaïi só naøy khoâng? Ta muoán thænh hoï. Ngöôøi giöõ kho noùi: –Xin cöù thænh, coù ñuû löông thöïc ñuû ñeå cuùng döôøng. Vò tröôûng giaû lieàn thænh moät ngaøn vò Bích-chi-phaät cuùng döôøng trai phaïn. Hoâm sau laïi coù moät ngaøn ngöôøi xaáu khaùc cuõng ñeán nhaø oâng muoán ñöôïc cuùng döôøng, vò tröôûng giaû laïi hoûi ngöôøi giöõ kho: –Anh xem trong kho löông thöïc coøn nhieàu ít, coù theå moät ngaøn vò nöõa muoán ñöôïc cuùng döôøng coù theå ñuû hay khoâng? Ngöôøi giöõ kho noùi: –Löông thöïc coù ñaày ñuû, neáu muoán thieát trai cuùng döôøng, ngaøi cöù hôïp thôøi maø thænh. Luùc ñoù, vò tröôûng giaû beøn thænh nhöõng vò aáy, sai naêm traêm ngöôøi lo vieäc cuùng döôøng trai phaïn, nhöõng ngöôøi lo coâng vieäc côm nöôùc traûi qua nhieàu ngaøy, trong loøng beøn sinh meät moûi, chaùn naûn noùi: –Chuùng ta ñaõ quaù cöïc nhoïc ñeàu do nhöõng ngöôøi nhoû aên xin naøy. Baáy giôø vò tröôûng giaû baûo gia nhaân ñi môøi, haõy nuoâi moät con choù, luùc ñi môøi cuõng daãn noù theo, cöù haøng ngaøy nhö theá. Moät hoâm, ngöôøi naøy boãng queân ñaõ ñeán giôø ñi môøi, ñeán giôø, con choù moät mình ñi ñeán caùc choã thöôøng ñeán, höôùng caùc Ñaïi só caát tieáng suûa to. Caùc vò Bích-chi-phaät nghe tieáng choù suûa lieàn bieát coù ngöôøi ñeán thænh, lieàn söûa soaïn ñi ñeán nhaø tröôûng giaû ñuùng nhö phaùp thoï trai vaø nhaân ñoù noùi: –Tröôûng giaû, hoâm nay trôøi möa, oâng neân troàng caáy. Vò tröôûng giaû nghe lôøi lieàn sai gia noâ ñem noâng cuï ra ñoàng caøy ruoäng troàng tæa caùc thöù nguõ coác, tieåu maïch, ñaïi maïch... Traûi qua moät thôøi gian, caùc thöù gieo troàng naûy sinh ra nhöõng quaû baàu. Tröôûng giaû thaáy kyø laï hoûi, caùc Ñaïi só noùi: –Vieäc naøy ñöøng lo, chæ neân lo vun töôùi. Nhö lôøi caùc Ñaïi só, hoï sieâng naêng vun boùn töôùi nöôùc. Thôøi gian sau, caùc quaû baàu to lôùn, lieàn boå noù ra xem thì thaáy caùc thöù nguõ coác ñaày aép trong ñoù. Vò tröôûng giaû raát vui möøng, caû nhaø lo kho vöïa tích tröõ ñaày aép. Trong thaân toäc, ngöôøi caû nöôùc thaûy ñeàu ñöôïc nhôø. Luùc baáy giôø naêm traêm ngöôøi gia noâ noùi vôùi nhau: –Hoâm nay thu hoaïch ñöôïc toát nhö vaäy ñeàu do aân ñöùc cuûa caùc Ñaïi só. Tröôùc ñaây chuùng ta ñoái vôùi nhöõng vò aáy noùi lôøi xaáu aùc, baây giôø neân ñeán tröôùc caùc vò aáy thænh caàu xin saùm hoái. Nhöõng Ñaïi só nghe xong ñeàu hyû xaû caû. Hoï saùm hoái xong laïi coøn ñöùng leân theä raèng: “Nguyeän chuùng con kieáp sau sinh ra gaëp ñöôïc Hieàn thaùnh, mong ñöôïc giaûi thoaùt.” Vì theá trong naêm traêm kieáp hoï thöôøng phaûi chòu laøm thaân aên maøy, nhaân hoï ñöôïc saùm hoái vaø theä nguyeän, neân nay gaëp Ta vaø ñöôïc ñoä thoaùt. Thaùi töû neân bieát, Ñaïi phuù Taùn-ñaø-ninh kieáp xöa chaúng ai khaùc laï, chính laø Ta ñaây,

ngöôøi giöõ kho taøng nay laø oâng Tu-ñaït, ngöôøi haøng ngaøy ñeán giôø ñi thænh môøi caùc ñaïi só nay laø vua Öu-ñieàn. Coøn con choù vì coù tieáng suûa baùo tin, ñôøi ñôøi ñöôïc tieáng hay, chính nay laø tröôûng giaû Myõ AÂm vaäy. Coøn naêm traêm ngöôøi gia noâ phuïc dòch coâng taùc côm nöôùc nay laø naêm traêm vò A-la-haùn naøy ñaây. Baáy giôø thaùi töû Kyø-ñaø vaø toaøn theå hoäi chuùng nghe Ñöùc Phaät noùi veà tieàn kieáp nhö theá caûm nieäm aân ñöùc cuûa Ñöùc Phaät khaéc ghi trong loøng, chuyeân caàn tinh taán, coù ngöôøi khôûi

taâm höôùng caàu Phaät ñaïo, ngöôøi ngöôøi tinh taán, caàu ñaït baûn taâm, vui möøng ñaûnh leã phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.